

Asya Studies

Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar
DOI: 10.31455/asya.423252 / Number: 5, p. 67-72, Autumn 2018

PERİ MASALLARININ ORJİNİ THE ORIGIN OF FAIRY TALES

Öz

Batı ülkelerinde kullanılan 'peri masalı' (*fairy tale*) ifadesi aslında bu türdeki hikâyelerinin tümünü adlandırmak için kullanılmamıştır. Peri masalı sözcüğünü ilk kez Madame Catherine-Anne d'Aulnoy, 1697 yılında yayınladığı, üst sınıftan kişiler için hazırladığı 4 ciltlik 'Les contes de fees' (*The Tales of the Fairies*) "periler hakkında masallar" kitabında kullanmıştır. İngilizce'ye "fairy tales" peri masalları olarak çevrilmesi ile birlikte kullanımı yaygınlaşmıştır. Peri masalları kökenini halk masallarından (*folk tales*) alan ayrı bir türdür. 15.yy'da yazılı basının icadı ve okuryazarlığın artışıyla masal anlatımının sözlü geleneği muazzam bir köklü değişikliğe uğramıştır. Yetenekli yazarlar tarafından ele alınarak değiştirilen halk masallarından peri masalları olarak adlandırılan ayrı bir tür doğmuştur. Bu masallar aristokrat yetişkinlere bir misyon duygusu kazandırmak için salonlarda anlatılmaya başlanmıştır. Her ne kadar günümüzde peri masalı denilince akla çocuklar gelse de tarihe bakıldığında bu masallar çocuklar için değil yetişkinler için yazılmıştır. Peri masalları, daha sonraları içeriklerinin çocuklara uygun hale getirilmesiyle çocuklarla tanıştırılmıştır. Avrupa'da edebî masalların doğuşu üzerinde çalışma yapan neredeyse bütün eleştirmenler, eğitilmiş yazarların bilinçli olarak halk masalları üzerinde değişiklik yaptığını, çocukların ve yetişkinlerin günün sosyal kodlarına göre medenileşmesi adına masalı âdetler, değerler ve tavırlar üzerine bir edebî türe çevirdikleri konusunda hemfikirlerdir. Bu çalışmada "peri masalları" türünün ortaya çıkışı, bu adlandırmanın yaygın kullanıma ne şekilde ulaştığı, kökenini aldığı halk masallarının doğuşu, yayılması ile birlikte peri masalları türüne oluşturduğu zemine dair bir literatür incelemesinin yapılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Peri Masalı, Orijin, Köken, Çocuk, Yetişkin

Abstract

The term of fairy tale which is used in western countries is not used to refer to all of the stories of this genre in fact. This term is first used by Madame Catherine-Anne d'Aulnoy in her four-volumes of tales book named as 'Les contes de fees' (*The Tales of the Fairies*) prepared for upper class people published in 1697. The use of term became widespread by the translation into English as fairy tales. Fairy tales are distinct genre of tales which get their origins from folk tales. In the 15th century, the oral tradition of folk tale narration has undergone a tremendous drastic change with the increase of literacy and invention of the print media. A different genre, called as fairy tales, emerged from folk tales that have been modified by talented writers. These tales began to be told in the salons to give a sense of mission to the aristocratic adults. Although children come to mind in the name of fairy tale today, these tales are written for adults not for children. Fairy tales presented to kids after their contents were made suitable for children. Almost all critics working on the origins of literary tales in Europe agree that educated authors have consciously changed their folk tales and that they have turned them into a literary genre which are on traditions, values and manners in the name of the civilization of children and adults regarding to the social codes of the day. This current study aims to conduct a literature review on the emergence of the fairy tale genre, the way that this name comes into widespread use, origins of folk tales which are the roots of fairy tales.

Key Words: Fairy Tales, Origin, Root, Child, Adult

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliş Tarihi /
Article Arrival Date
14.05.2018

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
17.09.2018

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.09.2018

**Asya'dan
Avrupa'ya
Uluslararası
Sosyal Bilimler
Dergisi**

Dr. Öğr. Üyesi Nesrin Duman
Bartın Üniversitesi Edebiyat
Fakültesi Psikoloji Bölümü
nesrinduman@bartin.edu.tr

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0002-2751-8315>

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Duman, N. (2018). Peri Masallarının Orjini. *Asya Studies-Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar*, Number:5, Autumn, p. 67-72.

GİRİŞ

Günümüzde ülkemizde ve dünyada yaygın olarak “peri masalı” olarak adlandırılan masallar çocuk edebiyatının ilk ve en önemli kaynağı olarak kabul edilmektedir. Ancak geçmişe bakıldığında; “peri masalları”nın batıda halk masallarından doğmuş ayrı bir tür olduğu görülmektedir. Bu haliyle günümüzde belki bu ismin kulağa hoş, ilginç ve/veya sevimli gelmesinden, belki de terminolojik ayrımın bilinmemesinden dolayı tüm masallar için peri masalı ifadesinin genel kullanımının pek de yerinde olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çalışmada “peri masalları” türünün ortaya çıkışı, bu adlandırmanın yaygın kullanıma ne şekilde ulaştığı, kökenini aldığı halk masallarının doğuşu, yayılması ile birlikte peri masalları türüne oluşturduğu zemine dair bir literatür incelemesinin yapılması hedeflenmektedir.

PERİ MASALLARININ KÜLTÜRLER ARASI AKTARIMI

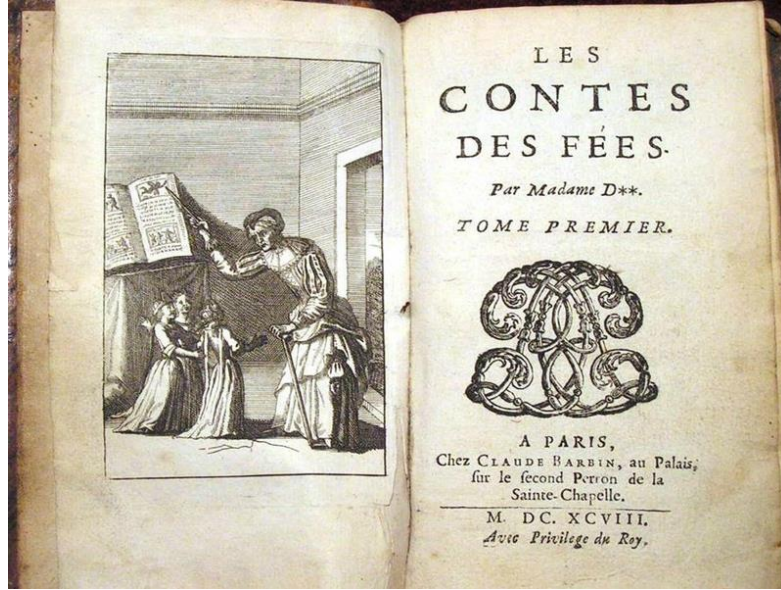
Peri masalları (*fairy tales*) kökenini halk masallarından (*folk tales*) alan ayrı bir türdür (Zipes, 2012a:114). Bu bilgi bize birçok peri masalında görülen ortak öğelerin nereden kaynaklandığının anlaşılmasına dair izlenmesi gereken bir yol sunmaktadır. Peri masallarının kökenini aldığı halk masalları nasıl doğmuştur, ilk ne zaman ortaya çıkmıştır? Bu sorunun yanıtı için birçok görüş ortaya atılmıştır ama hiçbiri de sağlam kanıtlarla desteklenememiştir (Zipes, 2014:1). Ama şu biliniyor ki insanlar konuşma yeteneklerini geliştirdikleri andan itibaren hikâyeler anlatmaya başlamışlardır (Zipes, 2012b:2). İlk (antik) çağda insanların birbirlerini eğlendirmek, keyifli vakit geçirmek, yeni gelen nesile yaşam tecrübelerini aktarmak, dini ve kültürü aktarmak amacıyla hikâye anlatma sanatının olduğu söylenebilir (akt. Karatay, 2007:465; Russell, 2004:3). Masalların kökenine dair geçmişten bugüne birçok teori öne sürülmüştür Örneğin Propp masalın tür olarak mitlerin bozulmuş bir formu olduğunu yani mitin devamı niteliğinde ürünler olduğunu savunmaktayken; Benjamin ise masala ütöpik bir işlev yükleyerek masalın mitlere karşı bir başkaldırış, bir bakıma isyan olduğunu ifade etmiştir (akt. Korkut Raptis, 2015:229; Benjamin, 1968:102). Theodor Benfey (1809-81) tüm masal motiflerinin Hindistan’dan kökenini aldığını (*Indianist Theory*) ve Avrupa’ya yayıldığını; Alfred Jensen, H.Winkler ve E.Stucken ise masalların Babil kökenli olduğunu, buradan Asya’ya ve ardından Avrupa’ya yayıldığını ileri sürmüştür (von Franz, 1996:6). Kaynağına dair ileri sürülen fikirler arasında “*masallar kökünü sözlü gelenekten alır*” görüşü en yaygın olarak kabul görmektedir (Zipes, 2014:1). Collingwood, masalı oluşturan temaların, masalı yaratan insanların örf, adet ve inançlarıyla organik bir bağı olduğunu ileri sürer (akt. Korkut Raptis, 2015:223; Collingwood, 2005:119). Bu haliyle masallar yüzlerce belki binlerce yıllık bir tecrübenin, anlayışın ve psikolojinin ürünüdür (Aydın, 2017:8). Ancak masalların sözlü gelenekten gelişini kabul etmek, bu ürünlerin kronolojisini ve kaynağını belirlemeyi imkânsız hale getirmektedir (Coulacoglou, 2008:29). Bu nedendir ki masalların doğuşu ve yayılmasına ilişkin açıklamalar yine ileri sürülen iddialardan öteye gidemez. Ama bu konudaki en etkileyici açıklamayı Finlandiya’lı halk şiiiri araştırmacısı Julius Krohn (1835-1888) ve oğlu Kaarle Krohn yapmıştır. Orijine ilişkin kurup geliştirdikleri “coğrafi-tarihi metod” (*geographic-historic method*) modelinde masalların sözlü olarak yayılmasını esas almışlardır (Bottigheimer, 2009:111). “Coğrafi-tarihi metod” modelinde “*sözlü masalların seyahat eden köleler, haçlı seferlerinden dönen askerler, kutsal topraklar ya da Mekke’den dönen hacılar, Avrupa ve Batı arasında seyahat edenler tarafından ve ticari değiş tokuşlar gibi çok çeşitli yollarla taşındığını ve yayıldığı*” öne sürülmektedir (akt. Coulacoglou, 2008:20-30; Zipes, 1999). Ancak masalların yayılmasına dair güçlü kanıtlar ancak bu ürünlerin sözlü halinden yazılı hale gelmesi ile elde olmaya başlamıştır. Bu durum da dikkati 15. yy Avrupa’sına, yazılı basının icadının gerçekleştiği dönemlere çevirmektedir. Bu yüzyılda masal anlatımının sözlü geleneği muazzam bir köklü değişikliğe uğramış, masallar sözlü halinden yazılı hale getirilmiştir. Masalların basılı hali ilk olarak İtalya’da görülmeye başlanmıştır (Bottigheimer, 2012:9). Ancak peri masallarının doğuşunda dönem Fransa’sı daha önemli bir yerde durmaktadır.

“PERİ MASALI” TANIMI VE İLK KULLANIMI

Batı ülkelerinde yaygın olarak kullanılan ‘peri masalı’ ifadesi aslında bu türdeki hikâyelerinin tümünü adlandırmak için kullanılmamıştır. Peri masallarının geleneksel tarihinde ‘peri masalı’ (*fairy tales*) ve kökenini aldığı ‘halk masalı’ (*folk tales*) terimlerinin birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir. Bu durum terminolojik yanlış anlamalara sebep olmakta, halk masalı ile peri masalı üzerine yapılan herhangi bir tartışmada kafa karışıklığına yol açmaktadır (Bottigheimer, 2009:3). Peri masalı sözcüğünü ilk kez Madame Catherine-Anne d’Aulnoy, 1697 yılında Fransa’da yayınladığı üst sınıftan kişiler için hazırladığı 4 ciltlik ‘*Les contes de fees*’ (*The Tales of the Fairies*) masal kitabında

kullanmıştır (Zipes, 2012a:115-6). Catherine-Anne d'Aulnoy'ın kitabında yer alan masallarda iyi ve kötü periler ve büyücüler insan ilişkilerine oldukça müdahalelerde bulunmakta, güçlerini birbirlerine karşı fantastik şekilde kullanmaktaydı (akt. Duman, 2018:42; Brown, 2007). Bu nedenle d'Aulnoy hikâyelerini 'Perilerin masalları/periler hakkında masallar' (*contes de fees*' yani '*tales about fairies*) olarak adlandırmıştır (Resim 1).

Resim 1. 'Les contes de fees' (Periler hakkında masallar) kitabı

Not: Madame Catherine-Anne d'Aulnoy'un 1697 yılında yazdığı "Les contes de fees" (periler hakkında masallar) kitabının giriş sayfası ("Madame Catherine-Anne d'Aulnoy", 2017).

Terimin Fransızcadaki anlamının tam karşılığı 'periler hakkında masallar' iken, ne yazık ki İngilizce'ye çevirisi bu şekilde olmamıştır. Terim İngilizce'de '*fairy tale*' peri masalı olarak kullanılmıştır. Bu haliyle de tam karşılığını bulamamıştır. Zaman içerisinde oldukça sevilen '*Fairy tale*' ifadesi 1750'lerde yaygın olarak kullanılır hale gelmiş, bu durum günümüze kadar sürmüştür. Bugün oldukça bilinen olan Grimm ya da Andersen masalları yabancı kaynaklardan incelendiğinde -Grimm'in kitabının orijinal ismi *Kinder und Haus märchen* (*Nursery and Household Tales*) olsa da (Bottigheimer, 2009:8)- '*Grimm's Fairy Tales*' (*Grimm'in peri masalları*) ya da '*Andersen's Fairy Tales*' (Andersen'in peri masalları) olarak adlandırıldığı görölmektedir. Ülkemize bakıldığında Batı menşeilii bu kavramın dilimize de yerleştiğini ve ister batı ister doğu kaynaklı olsun benzer tipteki hikâyeler için 'peri masalı' ifadesinin yaygın olarak kullanıldığı görölmektedir.

HALK MASALLARINDAN PERİ MASALLARININ DOĞUŞU

Madame Catherine-Anne d'Aulnoy tarafından ilk kez kullanılan ve İngilizce'ye çevirisi ile peri masalları (*fairy tales*) olarak kullanımı yaygınlaşan bu masalların, kökenini halk masallarından (*folk tales*) alan ayrı bir tür olduğu görölmektedir. Bu iki tür incelendiğinde peri masallarının birçok açıdan halk masallarından ayrıldığı anlaşılmaktadır. Halk masalları yapı, karakterler (aşına olunan karı, koca, hizmetçi, doktor, avukat vb.), olaylar dizisinin seyri (birinin eşyasını, parasını, onurunu çalmak vb.) ve yaşı itibarıyla peri masallarından farklılaşmakta; dinleyicilerin dünyasını ve inanç sistemlerini yansıtmakta, öykü sonları da genelde mutlu sonla bitmemektedir (Bottigheimer, 2009:4). Oysaki peri masallarında, halk masallarından farklı olarak dinleyicilere mutlu ve harikulade bir dünya tasvir edilmektedir. Peki, kökenini halk masallarından alan peri masallarında bu yapısal değişiklik nasıl olmuştur? Zipes (2006) Avrupa'da edebî masalların doğuğu üzerinde çalışma yapan neredeyse bütün eleştirmenlerin, eğitimi yazarların bilinçli olarak halk masalları üzerinde değişiklik yaptığını, çocukların ve yetişkinlerin günün sosyal kodlarına göre medenileşmesi adına masalı âdetler, değerler ve tavırlar

üzerine bir edebi türe çevirdikleri konusunda hemfikir olduğunu söylemektedir (akt. Korkut Raptis, 2015:227; Zipes, 2006:3). Bottigheimer (2009), “Masallar: yeni bir tarih” (*Fairy tales: a new history*) adlı kitabında da benzer şekilde popüler olan batı kaynaklı masalların belli bir aydın grubu tarafından yazılarak yaygınlaştırıldığını savunmaktadır (Korkut Raptis, 2015:227; Bottigheimer, 2009:109). 15.yy’da yazılı basının icadı ve okuryazarlığın artışıyla birlikte sözlü halk masalları, Giovan Francesco Straparola, Giambattista Basile, Marie-Catherine d’Aulnoy, Charles Perrault, Jacob ve Wilhelm Grimm gibi birçok yazar tarafından yeniden çalışıldığı, biçim, tema, ürün ve hikâyelerin ele alınışı bakımından değiştirildiği görülmektedir (Bottigheimer, 2009:7). Burada yazılı basının icadı ile birlikte sözlü halk masallarının yazılı hale getirilmesi ile kalınmayıp, böylesi bir değişikliğe neden ihtiyaç duyulduğu önemli bir konu olarak durmaktadır. Bu konuda ünlü masal araştırmacısı Jack Zipes, peri masalı türünün neden ortaya çıktığı ile ilgili incelemeler yapmıştır. Araştırmalarının sonucunda Zipes (1999) peri masallarının üst sınıfa ait üyeleri birbirine daha yakın tutmak ve onlara bir misyon duygusu kazandırmak için anlatıcılar tarafından anlatıldığını ileri sürmüştür. O dönemlere bakıldığında özellikle Fransa’da toplumun üst sınıfına mensup bireylerin salonlarda düzenli aralıklarla toplanarak kendi seçtikleri konuları tartıştıkları, sohbet ettikleri ve birbirleriyle fikir alışverişlerinde buldukları görülmektedir. Araştırmalar aristokratlar arasında peri masalı anlatma geleneğinin de bu salonlarda doğduğuna işaret etmektedir. Madame Catherine-Anne d’Aulnoy’un da masallarını bu Fransız salonlarında aristokratlara okuduğu/anlattığı bilinmektedir (“Madame d’Aulnoy”, 2018).

PERİ MASALLARININ ÇOCUKLARLA TANIŞTIRILMASI

Her ne kadar günümüzde peri masalı denilince akla çocuklar gelse de bu masalların geçmişte çocuklar için değil yetişkinler için yazıldığı görülmektedir (Escandell, 2014:6). Masalların çocuklar için olduğuna dair bir tarih özellikle sosyal tarih bulunmamaktadır (Zipes, 1983:1). Örneğin, ünlü masal yazarları Grimm Kardeşler’in de çocukları eğlendirmek için yola çıkmadıkları bilinmektedir (Escandell, 2014:8). O dönemde Grimm Kardeşlerin koleksiyonunun en verimli kitlesini de çocuklar değil, orta ve üst sınıf yetişkin okuyucular oluşturmaktaydı. Çocuklar için masalların doğuşu incelenirken dönemin yetenekli Fransız şair ve yazarı Charles Perrault (1628-1703) – “*çocuk masallarının babası*” olarak anılır- çok önemli bir yerde durmaktadır. Charles Perrault’un 1697 yılında Fransa’da yayınladığı *Histoires ou Contes du temps passé (Stories or Tales from Times Past)* kitabı çocuklar için yazılan peri masallarının tarihinde oldukça önemli bir eserdir. Perrault kitabındaki peri masallarını çoğunlukla çocukların sosyalleşmesi ve onları ileride toplumda edinecekleri rollerine hazırlamak için yazmıştır (Zipes, 1983:14). Perrault çocuklar için kitap çıkarmışken; o dönemdeki birçok yazarın halen peri masallarını yetişkinler için yazmayı sürdürdüğü görülmektedir. Yetenekli yazarlar tarafından hazırlanan peri masalları üst sınıfa mensup yetişkinler için salonlarda anlatılmaya devam edilmekteydi. Çocukların artan ilgisi ve merakı nedeniyle –1830-1900 yılları arasında orta sınıfın yükselmeye geçişini de bu nedenlere eklemek mümkündür (Zipes, 1999:20) - 1830’da Grimm’ler, koleksiyonlarının birinci, ikinci ve üçüncü baskılarını yayınladıktan sonra, içlerinden bazı masalları seçmiş, yetişkinlere göre olan bazı içerikleri çıkararak (Escandell, 2014:8) ve şiddet ve cinsellik öğelerini sansürleyerek (Büyü, 2015:237), çocuklarla –*Alman ilkokul öğrencileriyle* (Bottigheimer, 2009:104)- tanıştırmıştır. Tarih incelendiğinde görülen o ki çocuk dinleyiciler daha sonraları Grimm’lerin en büyük dinleyici kitlesini oluşturmaya başlamıştır. Grimm’lerden ve Alman romantik yazarlarından çok etkilenen Hans Christian Andersen (Zipes, 1999:20) ise, kendi çocukluğunda dinlediği halk masallarını hatırlayarak 1835 yılında dört hikâyelik ‘*Fairy tales told for children*’ kitabını yayınlamıştır. Bu kitap Avrupa ve Amerika’da çok ünlü olmuştur (Zipes, 1999:20). Bundan sonra yazmaya devam ederek yüz elli çocuk hikâyesi yazmıştır. Bu peri masalları ilk olarak üst sınıfa ait çocuklar için niyetlenmişse de zamanla alt sınıfa mensup çocuklara da yayılmıştır. Zipes (1983), ‘*Fairy tales and the art of subversion*’ kitabında Andersen için “*baskın sınıfın bakış açısından Andersen’in masallarının tüm sınıflara mensup çocukların yetiştirilmesinde yararlı ve değerli görüldüğünü, bu masalların batı kültüründe edebi haline geldiğini*” belirtmiştir (akt. Escandell, 2014:8). Fransız peri masalı edebi türünün etkisi Fransız Devriminin ortaya çıkmasıyla durulmuştur. Özellikle Almanya üzerindeki güçlü etkisini devam ettirememiştir. 19.yy’da Fransız etkisi, peri masalı edebi türünün Avrupa’da ve Amerika’da çiçeklenmesi için sadece bir kaynak niteliğinde kalmıştır (Zipes, 1983:15). Zamanla pek çok ülke kendi ulusal peri masallarını toplayarak temel bir koleksiyon yapmaya başlamışlardır (von Franz, 1996:5). Bu yayınların en büyük dinleyici kitlesi ise zamanla çocuklar halini almıştır.

Peki, tüm bu hikâyelerde çocukları cezbeden şey nedir? Peri masalları büyüme ve gelişim öğelerini içermesi nedeniyle çocukları cezbeder, sosyalleşme ve kültürleşme aracı olarak hayatlarının en önemli kültürel ve sosyal olaylarından birini oluşturur (Zipes, 1983:1). Bu açıdan peri masallarının anlamı ve psikodinamik potansiyeli ilk kez 20 yy.'da araştırılmıştır (akt. Tsitsani, Psyllidou, Batzios, Livas, Ouranas, & Cassimos, 2011:267; Heuscher 1963; Bettelheim 1976). Bettelheim peri masallarının çocukların hayal gücünü harekete geçirdiğini, duygularına netlik kazandırdığını, zihni harekete geçirdiğini, genç okuyuculara yaşamın stresleri, kaygılarıyla ve içsel çatışmalarıyla başa çıkmada mekanizmalar sunduğunu ileri sürer (Bettelheim, 1991: 3-12). Tüm bunların başarılabilmesi için öykülerin çocukların endişe ve umutlarıyla bağlantılı olması gerekli olduğunu vurgular. Bettelheim, bu yolla çocukların kendi zorlandıkları hususları fark edebildiklerini, problemlerine dair çözüm yolları bulabildiklerini söyler. Masallar, gerçek olayları kurgu ile karıştırarak çocukların girişkenliğini ve özerklik kapasitelerini gündelik yaşam olaylarının sağladığından daha etkili bir şekilde sağlar. (akt. Tsitsani ve diğ., 2011:267; Rustin & Rustin 2003). Masallar çocukların en derindeki korkularını tasvir etse de aynı zamanda en büyük umutlarını ve hayallerini de içinde barındırır. En bilinen peri masallarının çoğunda okuyucuyu yakalayan ve ona ilham veren harikulade bir dünya anlatılır. Bu tasvirler ile masallar okuyucuya mükemmel ve doyurucu bir bakış açısı, özlem ve arzunun doruğunu sunar (Duman, 2018:1080). Okuyucunun hayal gücü yükselişe geçer gerçek dünyanın sınırlarından serbest kalır (Dewan, 2016:29-30). Peri masalları yardımsever figürleriyle, asil kral ve kraliçeleriyle popüler olsa da, aynı zamanda cadılar, canavarlar, troller ve diğer korkunç yaratıklarla da doludur. Bazı masal uyarlayıcıları, birçok çocuğun özellikle hikâyenin geçtiği güvenli ortamındaki tehlikeli durumlardan keyif aldıklarını unutarak masallardaki korku, kötülük ve şiddeti minimize ederler. Günümüzde de pedagojik kaygılar nedeniyle masallardaki bu öğelerin neredeyse tamamı ortadan kaldırılmıştır. Jerry Griswold, masallardaki korkunun yetişkinlerden daha ziyade çocuklar için daha büyük bir rolü olduğuna işaret eder (Dewan, 2016:28). Çocuk masalı okuduğunda kahramanın yaşadığı aynı korkuyu ve anksiyeteyi yaşar, deneyimler ama bunu güvenli simülâtör tarzda bir ortamda tecrübe eder. Korkutucu durumlarla karşılaşan kahramanların baş etme mekanizmaları çocuk okuyuculara hayatın zorlukları için bir prova imkânı sağlar (Dewan, 2016:28). Kahraman ile empati kurmak aktif hayal gücünü de gerektirir. Başka birinin neye inanacağı, ne düşüneceği ve hissedeceğine dair farklı bakış açıları geliştirmek zihinsel faaliyet gerektirir (Allen, Fonagy, & Bateman, 2013:53). Masallar hem içerik hem dil bakımından okul müfredatının da bir parçasıdır. Zor kelimeler barındırmaz, anlaşılır bir yapısı vardır. Bu gibi nedenler dolayısıyla, amaç ister akademik ya da eğitsel olsun, ister tüm yaş grupları için “keyif aracı” olsun (Malafantis & Ntoulia, 2011:6) masallar çocuklar için cazip ürünler ve yerinde tercihler olarak görülmektedir.

SONUÇ

Geçmişe bakıldığında her ne kadar hedef kitleleri olarak çocuklar belirlenmemiş olsa da zaman içerisinde masallar bütün kültürlerde çocuk edebiyatının ilk ve en önemli kaynağı olarak kabul edilir hale gelmiştir (Şahin, 2011:209). Özetle; Batı’da halk arasında bilinen halk masalları üst sınıfa ait üyeleri birbirine daha yakın tutmak ve onlara bir misyon duygusu kazandırmak için eğitilmiş yazarlar tarafından bilinçli olarak değiştirilmiş ve yeni bir tür ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan bu yeni tür Madame Catherine-Anne d’Aulnoy’un “periler hakkında masallar” kitabının adından esinlenilerek bu şekilde adlandırılmaya başlanmıştır. Kitabın “peri masalı” olarak İngilizceye çevirisinin yapılması ile ve belki de bu ifadenin kulağa hoş gelmesinin de etkisiyle kullanımı yaygınlaşmış, zaman içerisindeki bu türden öyküler için peri masalı ifadesi kullanılır hale gelmiştir. Unutulmaması gereken şudur ki bugün çocuklara okunan peri masalları bir zamanlar Batı’da üst düzey sınıfa mensup yetişkinler için yazılmış olan zaman içerisinde içerikleri değiştirilerek, çeşitli sansürlere uğrayarak üst sınıfa mensup çocukların sosyalleşmesi ve toplumsal rollerine hazırlanması için kullanılmış, daha sonraları orta ve alt sınıfa mensup çocuklar arasında da yaygınlaşmış bir edebi türdür.

KAYNAKÇA

- Aydın, A. (2017). Doğu’nun hikâye kuramına dair. *Eyvallah Edebiyat ve Fikir Dergisi*, Ocak 2017 (3).
- Allen, J., Fonagy, P. & Bateman, A. (2013). *Klinik uygulamada zihinselleştirme*. (S. Yelkener, Çev.). İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları 37.
- Bettelheim, B. (1991). *The uses of enchantment the meaning and importance of fairy tales*. UK: Penguin Books.
- Bottigheimer, R. (2009). *Fairy tales a new history*. US: State University of New York Press.

- Bottigheimer, R. (2012). *Fairy tales framed early forewords, afterwords, and critical words*. US: Sunny Press.
- Brown, N. B. (2007). The therapeutic use of fairy tales with adults in group therapy. *Journal of Creativity in Mental Health*, 2 (4), 87-96. doi:10.1300/J456v02n04_08
- Büyü, G. T. (2015). Masalların katartik etkisi: kötülükten arınma. *Doğu Batı Düşünce Dergisi*, (71):237-253.
- Coulacoglou, C. (2008). *Exploring the child's personality: developmental, clinical and cross-cultural applications of the fary tale test*. Charles C Thomas. [Adobe Digital Editions sürümü]. Erişim adresi: <http://library.bilgi.edu.tr/>
- Dewan, P. (2016). Perennially Popular: The appeal of classical fairy tales for children. *Children and Libraries*, 14 (2), 27-31. Erişim adresi: <http://dx.doi.org/10.5860/cal.14n2.27>
- Duman, N. (2018). Peri masalları ve çizgi animasyon filmlerindeki zihin durumlarının incelenmesi, Yayınlanmamış Doktora tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü.
- Duman, N. (2018). Peri masallarının çocuk psişesindeki önemi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*. 5 (23): 1078-1084.
- Escandell, N. G. (2014). *A study of the evaluation of fairy tales in disney films*. Doktora tezi, Universidad de Granada. Facultad de Ciencias de la Educación. (Grado en Educación Primaria). Erişim adresi: <http://digibug.ugr.es/handle/10481/36187>
- Karatay, H. (2007). Dil edinimi ve değer öğretimi sürecinde masalın önemi ve işlevi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (3): 463-475.
- Korkut Raptis, B. (2015). Masal gerçekliği. *Doğu Batı Düşünce Dergisi*, (71), 219-236.
- Madame Catherine-Anne d'Aulnoy (2017). 'Les contes de fees' Erişim tarihi: 15.03.2017. Erişim adresi: <http://p9.storage.canalblog.com/93/08/1296686/99028184.jpg>
- Madame d'Aulnoy. (2018, 16 Eylül). Erişim adresi: <http://www.wikizero.co/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvTWFkYW1lX2QnQXVsbm95>
- Malafantis, K., & Ntoulia, A. (2011). Rewriting fairy tales: new challenge in creativity in the classroom. [online paper] *Extravio. Revista electronica de literatura comparada 6. Universitat de Valencia*. Erişim tarihi: 10.05.2017. Erişim adresi: <http://www.uv.es/extravio> ISSN: 1886-4902.
- Şahin, M. (2011). Masalların çocuk gelişimine etkilerinin öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Milli Folklor*, 23 (89):208-219.
- Tsitsani, P., Psyllidou, S., Batzios, S. P., Livas, S., Ouranas, M., & Cassimos, D. (2011). Fairy tales: a compass for children's healthy development-a qualitative study in a greek island. *Child: care, health and development*, 38 (2),266-72. Erişim adresi: doi:10.1111/j.1365-2214.2011.01216.x.
- von Franz, M. L. (1996). *The interpretation of fairy tales*. Boston&London: Shambhala Publications,Inc.
- Zipes, J. (1983). *Fairy tales and the art of subversion : the classical genre for children and the process of civilization*. New York : Heinemann Educational Books Ltd.
- Zipes, J. (1999). *When dreams came true: classical fairy tales and their tradition* (Second Edition (2007) b.). New York-London: Routledge. [Adobe Digital Editions sürümü]. Erişim adresi: <http://library.bilgi.edu.tr/>
- Zipes, J. (2012a). *A fairy tale more than just a fairy tale*. Book 2.0 2: 1+2, pp.113-120. doi:10.1386/btwo.2.1-2.113_1
- Zipes, J. (2012b). *The irresistible fairy tale: The cultural and social history of a genre*. Princeton: Princeton University Press.
- Zipes, J. (2014). Toward a theory of the fairy tale as literary genre. *Presentation in Children's Literature Week Stop & Rewind: Remembering the genre that shaped us*. [Adobe Digital Editions sürümü]. Erişim tarihi: 01.05.2017. Erişim adresi: https://www.academia.edu/6192587/Fairy_Tale_Theory_Genre.